

*Không có tình yêu nào
cao trọng hơn tình yêu của người
chết cho bạn hữu mình.
(Jn 15:13)*

*Mỗi sáng thức dậy, bạn hãy quyết định như sau:
Ngoài Chúa ra, tôi sẽ không sợ
một ai trên trái đất này.
Tôi sẽ không nghĩ xấu cho bất cứ ai.
Tôi sẽ dùng "sự thật" để chiến thắng gian dối.
Tôi sẽ chấp nhận mọi đau khổ
để kháng cự gian dối.
(Ghandi)*

GIÊSU KITÔ: NGƯỜI BẠN CHÂN THẬT

❧

*Một nhà truyền giáo tại Phi Châu kể câu chuyện sau đây:
Một hôm có một bé trai đến hỏi ngài:
- “Thưa cha, Chúa là người da trắng hay người da đen?”
Ngài định buột miệng trả lời là “da trắng”, nhưng vội dừng lại vì như đoán được tư tưởng trong đầu của em bé dân Phi Châu. Nếu nói là da trắng thì em có thể buồn bã quay đi, nghĩ rằng trên đời này điều gì tốt cũng dành cho người da trắng, mà nói là da đen thì cũng không đúng. Suy nghĩ một lúc về xứ sở và người dân nơi Chúa Kitô đã sống, vị truyền giáo trả lời em bé:
- Chúa Kitô không phải là da trắng mà cũng không phải là da đen, Ngài ở giữa hai màu da, có lẽ là “da nâu!”.
Nghe vậy, mắt em bé sáng lên và hớn hở nói:
- “Ồ, vậy thì tốt quá, Chúa Kitô có thể làm bạn với cả hai chúng mình.”¹*

Có lẽ không ai trong chúng ta là không có bạn và không ai là người nói rằng tôi không cần bạn. Có nhiều người nghiêng ngã vì tình bạn, cay đắng vì tình bạn, nhưng cũng có người tìm thấy được hạnh phúc chân thật qua tình bạn.

Sở dĩ mỗi người trong chúng ta cảm nghiệm tình bạn một cách khác nhau là vì trong tình bạn có thể chia ra rất nhiều loại bạn, có nhiều kiểu chơi với bạn, có nhiều giai đoạn của tình bạn. Hạnh phúc vẫn dành cho người có được những tình bạn đích thực. Tìm và gặp được một người bạn tốt là một hồng ân và là một

¹. Tony Castle, *Quotes and Anecdotes* (New York: Costello Publishing, 1986) 184.
Giêsu Kitô: Người Bạn Chân Thật – Sr. Thanh Thủy

điều hiếm hoi, vì tình bạn không phải là một điều chúng ta có thể mua sắm được. Tình bạn là một tiến trình đòi hỏi nhiều hy sinh và nghị lực của cả đôi bên. Có người cho rằng, nếu bạn có được năm người bạn thân trong đời thì bạn là người thật may mắn, còn nếu bạn nói rằng bạn có đến mười người bạn thân, thì bạn có thể là người nói láo.

Tình bạn đóng vai trò quan trọng trong việc nuôi dưỡng và phát triển tâm linh của một con người. Có bạn không chỉ để lấp những giây phút trống vắng trong cuộc đời, nhưng để mời gọi chúng ta trưởng thành hơn về nhiều phương diện. Chính Chúa Kitô là người đi tiên phong trong vấn đề này. Chúa nói: “Thầy không gọi các con là tôi tớ, nhưng gọi các con là bạn hữu” (Jn 15:15). Nếu Chúa xem chúng ta là bạn hữu thì mệnh danh là môn đệ của Chúa Kitô, chúng ta càng cần đối xử với nhau như bạn hữu.

Bạn là ai? Bạn là những người ta kính trọng, những người ta tin tưởng và chấp nhận mời họ vào cuộc đời của ta qua những tâm sự và chia sẻ. Bạn là ai? Bạn là những người có cùng một hướng đi với ta, cùng một lý tưởng và mục đích trong cuộc đời với ta. Bạn là ai? Bạn là những người ta đối xử bằng tình thương của Chúa Kitô và đón nhận tình thương từ nơi họ.

Nếu trong bất cứ địa vị hay hoàn cảnh nào, con người biết xem nhau như là bạn thì trên đời này bớt được rất nhiều xung khắc. Chúa Kitô đã làm gương cho chúng ta trong tình bạn. Ngài cư xử công bằng và tôn trọng hết mọi người. Nhân bản con người không hệ tại chức vụ hay địa vị, nhưng ở chỗ con người được dựng nên giống hình ảnh Thiên Chúa.

Phải chăng vì trước khi liên kết cuộc đời nhau qua Bí Tích Hôn Phối, vợ chồng đã quên coi nhau như bạn hữu, nên đã đem lại những hiểu lầm, nghi ngờ, để rồi đưa đến việc ly dị? Phải chăng trong gia đình, cha mẹ đã quên rằng những người con của mình cũng là những người bạn của mình, nên mới có nạn con cái bỏ nhà ra đi? Phải chăng trong các tổ chức, các hãng xưởng, những nhà lãnh đạo, những chủ nhân, đã không tôn trọng những ý kiến của thợ như những ý kiến của bạn mình nên đã gây ra nạn đuổi người, bỏ việc? Phải chăng trong các đoàn thể, người ta đánh giá nhau qua những địa vị, chức tước thay vì xem nhau như những người bạn tông đồ nên mới có cảnh tranh giành ảnh hưởng và giành giật chức quyền? Phải chăng trong các cộng đoàn, người ta không xem nhau là bạn nên mới không thể chia sẻ với nhau những tư tưởng khác biệt, những khả năng cá biệt để rồi đưa đến đổ vỡ và chia rẽ.

Một giáo sư người Nhật nhận xét rằng mỗi người Việt Nam như là một viên kim cương sáng chói, vì sáng quá nên họ chỉ nổi bật khi đứng riêng rẽ một mình, nhưng khó có thể hòa đồng để đứng chung bên nhau. Không ai lại để cả đồng kim cương bên cạnh nhau bao giờ. Còn mỗi người Nhật thì như là một hạt cát, hạt cát rất bé nhỏ nên cần đến nhau, do đó người Nhật có thể làm việc chung với nhau và dễ đoàn kết với nhau hơn.

Bất cứ Chúa Kitô gọi nhau là “bạn hữu” là chúng ta cố gắng để có được một tâm tình yêu thương nhau. Để đi đến một tình bạn đích thực, chúng ta phải qua nhiều thử thách. Tình bạn đòi hỏi nơi mỗi người bạn hai yếu tố chính: yếu tố thứ nhất là HY SINH: “Ai muốn theo Thầy, hãy bỏ mình, vác thập giá mình mỗi ngày và theo Thầy” (Mt 16:24), và yếu tố thứ hai là sự KIÊN NHẪN.

Chúng ta cần đức tính kiên nhẫn trong tình bạn, vì tình bạn được ẩn hiện dưới rất nhiều hình thức, kể cả những lúc người bạn đem lại cho ta những suy nghĩ và bắt buộc ta phải đặt lại vấn đề.

Tình bạn được chia ra làm nhiều loại: Bạn đồng đội, là những người bạn cùng chung một đoàn thể, bạn đồng tâm là những người bạn cùng chung một tâm tình và bạn đồng chí là những người bạn cùng chung một chí hướng. Trong tiến trình tìm bạn, nếu may mắn, chúng ta sẽ gặp được một tình bạn với đầy đủ ba yếu tố này. Đây chính là tinh thần hoạt động của những người bạn tông đồ trong một đội ngũ là môn đệ của Chúa Kitô, cùng chí hướng rao truyền chân lý Chúa Kitô và trong một tâm tình cảm thông và yêu thương như Chúa Kitô. Những người bạn này nhìn nhận nhau là chi thể trong cùng một nhiệm thể là chính Chúa Kitô.

Robert J. Wicks trong quyển sách “Touching the Holy” chia tình bạn làm bốn loại khác nhau. Theo ông, cả bốn thứ tình bạn đều cần thiết để thăng tiến trong cuộc đời của mỗi người chúng ta:

1. *Những người bạn “ngôn sứ” (The Prophets)*
2. *Những người bạn “khuyến khích” (The Cheerleaders)*
3. *Những người bạn “quấy rầy” (The Harassers)*
4. *Những người bạn “linh hướng” (The Spiritual Guides)*

BẠN NGÔN SỨ

Là những người bạn với một cuộc sống rất chân thật. Họ can đảm làm chứng và sống cho sự thật trong yêu thương. Lời nói của những vị ngôn sứ này thường nhỏ nhẹ, êm đềm và ngắn gọn, nhưng chứa đựng một sức mạnh phi thường làm cho chúng ta phải suy nghĩ và đặt lại vấn đề. Cuộc sống của họ sẽ giúp chúng ta nhìn lại cuộc sống của mình để loại bỏ những gì là gian dối và để tự hỏi: “Tôi có phải là người của sự thật không?” Chúa Kitô là hình ảnh của người bạn ngôn sứ khi Ngài tuyên xưng: “Thầy là đường, là sự thật và là sự sống” (Jn 14:6). Thánh Phaolô cũng theo sát chân Chúa Kitô khi nói rằng: “Anh em hãy bắt chước tôi, vì tôi bắt chước Chúa Kitô” (1 Cor 11:1) Ước gì chúng ta cũng có được sự quả quyết như Phaolô trên con đường theo Chúa.

Những lời nói của ngôn sứ thường đem lại cho chúng ta một sự khó chịu và có khi còn gây đau đớn nữa. Những khó chịu và buồn phiền là những lời mời gọi chúng ta sửa đổi để trở nên tốt hơn. Mặc dầu biết rằng cuộc sống cần phải có sự đổi mới để được thăng tiến, nhưng không mấy ai thích đổi mới. Mỗi lần đổi mới là một lần mất mát và một lần mất thăng bằng trong cuộc sống. Trẻ thơ thường không thích sự đổi mới lúc chào đời vì phải từ giã cái thế giới tuy tối tăm, nhưng ấm cúng và êm đềm trong bụng mẹ, để hòa nhập vào một môi trường khác lạ, với ánh sáng chói chan, trong bầu khí lạnh lẽo đầy những âm thanh hỗn tạp. Sống không đổi mới là sống trong sự u mê tối tăm và chẳng bao giờ cần phải phấn đấu. Có phấn đấu mới có thương tích. Có thương tích mới hiểu được người bị thương và biết được niềm vui của sự chữa lành. Tất cả chúng ta là những lữ khách đầy thương tích trên cuộc hành trình đi tìm chân thiện mỹ.

Allen Boesak là một người Nam Phi. Ông lập luận về sự chết như sau: Sau khi chết, bạn sẽ phải đến trước tòa Chúa và Ngài sẽ hỏi bạn: “Hãy cho ta xem những vết thương của con”. Bạn sẽ thưa với Chúa: “Thưa Chúa, con không có vết thương nào cả.” Lúc đó Chúa sẽ trả lời: “Không vết thương có nghĩa là cuộc đời dương thế của con không có gì đáng để cho con chiến đấu?”

Ngôn sứ sẽ là những người bạn thách đố để chúng ta can đảm đương đầu với những cuộc chiến nội tâm cũng như những cuộc chiến chống lại cám dỗ của ma quỷ. Bạn ngôn sứ giúp chúng ta trong sự nhận thức

đâu là lý tưởng đích thực của đời mình để rồi quyết tâm sống chết cho lý tưởng đó. Nói cách khác, họ sẽ giúp chúng ta sống đúng với danh xưng Kitô hữu.

Kitô giáo là một tập thể như nhiều tập thể khác, luôn mong muốn cho “đạo” của mình được lớn mạnh và có nhiều người theo. Nhưng Kitô hữu nhiều lúc quên rằng, để chinh phục được người khác, không gì hữu hiệu hơn là chính gương sáng của mình, chính cách mình sống theo gương Chúa Kitô. Một người ngoại đạo nói rằng họ sẽ không bao giờ tin vào người đã cứu chuộc người Kitô hữu cho đến khi những Kitô hữu đó chứng tỏ qua cuộc sống của họ rằng họ đã được cứu chuộc. Một điều đáng cho những người theo Chúa Kitô suy niệm hằng ngày.

BẠN KHUYẾN KHÍCH

Song song với những ngôn sứ này, chúng ta cần đến những người bạn có khả năng khuyến khích ta. Những người bạn ngôn sứ làm cho ta khác khoải và có mặc cảm tội lỗi, nhưng nếu chỉ có mặc cảm tội lỗi trong đời thì chúng ta sẽ không đủ can đảm để thăng tiến.

Mặc cảm tội lỗi thúc đẩy ta làm điều tốt, vì nếu không làm thì sẽ không tránh được hậu quả. Môn đệ của Chúa Kitô phải đi xa hơn một bước nữa. Họ phải là người thi hành điều thiện dựa trên tình yêu. Chính tình yêu sẽ giúp họ làm điều lành một cách tự nguyện. Cuộc sống phải được cân bằng giữa những khổ đau và hạnh phúc, giữa những chỉ trích và nâng đỡ của tình bạn. Những người bạn “khuyến khích” sẽ an ủi chúng ta trong những khi thất vọng, đồng thời họ sẽ giúp chúng ta ý thức để giữ luật vì yêu chứ không giữ luật vì sợ hãi.

Là con người, ai cũng muốn nghe những lời khen tặng, nhưng lại ít người rộng lượng để bạn tặng cho nhau những lời khen ngợi. Có lẽ cũng vì cái bản chất “tham sân si” của nhân loại. Tục ngữ Nhật có câu: “Một lời nói tử tế có thể làm ấm lòng trong ba tháng mùa đông.” Ca dao Việt Nam ta thì có câu: “Lời nói không mất tiền mua, lựa lời mà nói cho vừa lòng nhau.”

Hãy là những người bạn chân tình biết cho nhau nụ cười, biết làm cho nhau cười, biết cười với nhau, nhưng không cười trước những lầm lỡ của nhau. Hãy là những người bạn thích nâng đỡ khuyến khích hơn là đá phá. Hãy giã từ những chia rẽ của thân dữ dưới hình thức những lời nói gian dối, những lá thư mạ lị, những vu khống cáo gian.

Thánh Philip Neri đã nghĩ đến một hình ảnh rất thực tế để ám chỉ những miệng lưỡi hay đưa điều làm mất thanh danh của người khác. Những lời đó như những chiếc lông vịt thả bay trong gió. Một khi gió đã cuốn đi rồi, thì sẽ không bao giờ gom lại được. Một khi ta làm tổn thương danh dự của kẻ khác, thì có hối hận cũng không đủ để hàn gắn được, chỉ còn phương thế cuối cùng là ăn mày sự tha thứ của kẻ đã bị tổn thương. Hãy là những người bạn khuyến khích, quyết ban phát niềm vui và chỉ gieo rắc Tin Mừng Phúc Âm mà thôi.

Hãy là những sứ giả hòa bình của nhau. Con người sẽ tăng triển hơn khi được bao vây bởi những lời nói dịu ngọt sưởi ấm tâm hồn. Hãy là những anh hùng luôn nghĩ tốt và đối xử cao thượng với kẻ khác. Theo sự tính toán của trần gian, có thể họ sẽ là những người bị thua lỗ, nhưng theo Hiến Chương của Nước Trời, chắc chắn họ sẽ được lời to. Hạnh phúc cho những ai biết tạo sự bình an, họ sẽ được gọi là con của Thiên Chúa.

BẠN QUÁY RẦY

Sự quấy rầy bạn ở đây không có nghĩa là những người này làm phiền bạn, nhưng họ là những người đặt vấn đề giúp bạn nhìn sự việc một cách trung thực hơn.

Trong cuộc sống, đôi khi vì bận rộn với công ăn việc làm, chúng ta có những đòi hỏi hơi quá đáng, hay trước những thất bại chúng ta quá chủ quan, và chỉ để tâm vào những chi tiết nhỏ nhặt mà quên đi cái tầm nhìn rộng lớn của cả một tương lai đầy hứa hẹn đang chờ đón ta. Đôi lúc chúng ta quá quan trọng hóa cuộc đời, quá quan trọng hóa chính mình, và quên rằng chúng ta chỉ là một phần tử rất bé nhỏ trong vũ trụ mênh mông này. Có những lúc chúng ta quá bận tâm về một lời phê bình tiêu cực của kẻ khác, và quên đi biết bao công ích chúng ta đã thu hoạch được.

Những người bạn tốt sẽ “làm rầy bạn” để bạn biết cười trước những sự việc, để bạn biết cười với chính con người và trước những thất bại của mình. Họ sẽ giúp chúng ta nhận định những vấn đề nào quan trọng cần lưu tâm đến, những vấn đề nào nhỏ mọn cần phải gạt ra ngoài lề của cuộc sống. Đời là một cuộc hành trình mà mỗi người chúng ta là một lữ khách. Nếu đi đến đâu chúng ta cũng ôm đồm đủ mọi tư tưởng, đủ mọi cảm xúc, đủ mọi hận thù, thì thiết tưởng “hành trang” của chúng ta bây giờ càng kènh lắm, và tâm hồn của chúng ta sẽ trĩu nặng vì những tiêu cực gặp phải trên đường.

Hãy tập thăm dò ý kiến của Chúa qua sự cầu nguyện trước những phê bình tiêu cực của người đời. Hãy tập từ bỏ để cuộc hành trình được thanh thoi. Cao lắm là bạn sống với nhân loại một trăm năm, hay cộng thêm một vài năm nữa, nhưng Thiên Chúa là người bạn sẽ chia sẻ cuộc sống đời đời. Bạn nên tôn trọng và làm theo ý kiến của ai?

BẠN TINH THẦN

Chúng ta cần những người bạn tinh thần để giúp ta nhận ra và loại bỏ những nỗi lo lắng vô ích. Để giúp chúng ta sống thanh thoát và vui tươi hơn trong một cuộc sống đầy những âu lo và bối rối.

Có Nhiều Loại Bạn Tinh Thần:

Linh hướng là để chúng ta đến bàn hỏi về những vấn đề thiêng liêng, nhất là giúp chúng ta duy trì mối dây liên hệ mật thiết với Thiên Chúa. Chúng ta nên gặp những vị này thường xuyên để biết được tình trạng và diễn tiến trong đời sống tâm linh. Người này có thể là một linh mục, một tu sĩ, nữ tu hay một người đời đã được chuẩn bị kỹ lưỡng bằng những khóa huấn luyện đặc biệt cho công việc mục vụ này. Tuy nhiên, không phải người nào cũng có thể trở thành linh hướng hay người nào cũng cần một linh hướng.

Những bạn đường thiêng liêng là những người chúng ta cảm thấy thoải mái khi bàn luận về những vấn đề đạo đức, liên quan đến đức tin. Những người chúng ta có thể chia sẻ đức tin và cùng nhau thao thức đi trên đường trọn lành. Cũng nên thận trọng đừng để những câu chuyện bắt đầu bằng sự đạo đức, rồi dần dần đưa đến việc phê bình kẻ khác, gây chán nản và đưa nhau xuống vực thẳm. Cũng cần tỉnh thức để đừng lạm dụng những mối liên hệ thiêng liêng để che lấp những tình cảm không chân chính.

Cha hay Mẹ thiêng liêng là những tâm hồn thánh thiện và khôn ngoan để chúng ta đến bàn hỏi và học lấy kinh nghiệm sống. Những người này thường là những người đã già giặn trong tuổi tác cũng như trong kinh nghiệm sống, vì sự khôn ngoan chỉ đến khi người ta đã từng kiên nhẫn trải qua những thăng trầm thử thách của cuộc đời.

Sách vở và những nơi thánh đũa cũng được coi như những người bạn tinh thần giúp ta trong đời sống thiêng liêng. Đặc biệt Thánh Kinh phải chiếm một địa vị quan trọng trong đời người Kitô hữu. Những tuần tĩnh tâm, những buổi học hỏi cũng là những người bạn tinh thần bổ ích không thể thiếu trong cuộc đời.²

CHÚA KITÔ VÀ TÌNH BẠN

Có bạn là chúng ta có người tin tưởng đủ để trao đổi tâm tình. Một trong những người bạn hội đủ điều này mà ít ai nghĩ đến, đó chính là sự cầu nguyện. Qua trung gian của sự cầu nguyện, chúng ta sẽ được giới thiệu đến với một người bạn đời khác, đó chính là Chúa Kitô.

Chúa Kitô luôn đề cao tình bạn. Chúa Kitô sống chết cho tình bạn; do đó, Chúa Kitô phải là trung tâm điểm của tình bạn, là trung tâm điểm của mọi hoạt động tông đồ, và là trung tâm điểm của tất cả đời sống Kitô hữu. Đến với Chúa Kitô, bạn sẽ tìm được tất cả. Theo Chúa Kitô, bạn có được sự thách đố của một người bạn ngôn sứ, luôn luôn mời gọi ta đổi mới. Trong Chúa Kitô, ta tìm thấy sự an ủi và quan tâm của người bạn khuyến khích. Học hỏi nơi Chúa Kitô, ta sẽ bị “quấy rầy” bởi những lời rao giảng mời gọi sống trong sự thật, và đến với Chúa Kitô bạn sẽ khám phá ra Ngài là vị linh hướng tuyệt vời cho tâm hồn bạn.

Bài viết này không ngoài mục đích giới thiệu với bạn con người của Chúa Kitô mà tôi đang say sưa khám phá. Mỗi ngày là một khám phá mới, nếu tôi đi với Chúa và để bàn tay tôi trong bàn tay Chúa. Chúa Kitô là món quà vô giá Thiên Chúa Cha ban cho nhân loại. Mỗi khi thấy cuộc sống quá căng thẳng, tôi tìm đến với Chúa Kitô để lấy lại sự bình an. Mỗi khi bức tức trước những lời chỉ trích tiêu cực của tha nhân, đến với Chúa Kitô, tôi biết mình phải làm gì. Mỗi khi cảm thấy cô đơn lẻ loi, tìm về với Ngài tôi cảm thấy được ủi an nâng đỡ. Mỗi khi tôi cảm thấy đau khổ chông chênh trong đời, Ngài mời tôi nhìn lên Thánh Giá, và lòng tôi nhẹ nhàng trong sự biết ơn. Biết ơn người bạn đã chịu khổ cũng chỉ vì yêu tôi, và tôi phải ra đi để tập yêu nhiều hơn nữa, mong đáp đền phần nào món quà cứu chuộc vô giá kia.

Tôi quyết tâm chọn Chúa Kitô là bạn đời của tôi, là thần tượng đời tôi, là Thầy, là đường, là sự thật và là sự sống đời tôi. Tôi tìm được tất cả mọi câu trả lời qua người Bạn này. Tôi mãi nguyện về tất cả khi đến với người Bạn này. Ước gì bạn cũng sẽ khám phá ra Ngài như tôi đang say sưa theo Ngài.

² Robert Wicks, *Touching the Holy* (Notre Dame, IN: Ave Maria Press, 1992)
Con Đường Tình Yêu – Sr. Thanh Thủy

Lạy Chúa,

Đời con đã trải qua biết bao nhiêu người bạn
bạn hiền, bạn dữ
bạn nhu nhược, bạn kiêu căng,
bạn ghen tương, bạn quảng đại,
bạn giỏi hèn, bạn tha thứ,
bạn chiếm đoạt, bạn từ tâm,
và chính con cũng là những loại bạn đó
đối với tha nhân.

Bây giờ con mới hiểu

lời Thánh Augustinô:

Lòng tôi khắc khoải cho đến khi
được nghỉ yên trong Chúa.

Chúa vẫn có đó, ngàn đời Chúa vẫn còn đó
nhưng tại sao con mắt đui mù của con
không nhận ra Chúa?

Bây giờ gặp được Chúa rồi,
con vừa mừng vừa lo.

Mừng vì mình đã đặt con tim đúng chỗ,
lo vì lời mời gọi của bạn mình.

Muốn làm bạn với Cha,
con phải là bạn của tất cả.

Muốn yêu Cha, con phải yêu tất cả.

Muốn được Cha con phải bỏ tất cả.

Chúa ơi, sao những chân lý của Chúa

luôn phản lại định luật của con người? Hèn chi Thánh nữ Têrêsa Avila phải thốt lên rằng:
đối xử như Chúa trách chi Chúa ít bạn!

Xin hãy dạy cho con

sống xứng đáng với

danh xưng bạn tình của Giêsu Kitô.

Amen.

**Tình bạn chân thật là một cái cây mọc chậm,
phải được thử thách và chịu đựng nhiều nghịch cảnh trước khi được mang danh hiệu đó.
Washington**